

Opieka paliatywna (46964)

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2022/2023
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Dyscyplina wiodąca <i>(zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)</i>	Nauk o zdrowiu
Profil studiów <i>(ogólnoakademicki/praktyczny)</i>	Praktyczny
Poziom kształcenia <i>(I stopnia/II stopnia/ jednolite magisterskie)</i>	I stopnia
Forma studiów <i>(stacjonarne/niestacjonarne)</i>	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu <i>(obowiązkowy/fakultatywny)</i>	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się <i>(egzamin/zaliczenie)</i>	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e <i>(oraz adres/y jednostki/jednostek)</i>	Zakład Pielęgniarstwa Klinicznego Zakład Profilaktyki Onkologicznej

Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Bożena Czarkowska-Pączek Prof. dr hab. n. med. Andrzej Deptała
Koordynator przedmiotu (tytuł, imię, nazwisko, kontakt)	dr n. o zdr. Lena Serafin
Osoba odpowiedzialna za sylabus (imię, nazwisko oraz kontakt do osoby, której należy zgłaszać uwagi dotyczące sylabusu)	dr n. o zdr. Lena Serafin, lena.serafin@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	1. Zakład Pielęgniarstwa Klinicznego, WNoZ WUM: dr n. o zdr. Lena Serafin mgr Małgorzata Czaplńska mgr Ewa Magierska- Kaźmierczak 2. Zakład Profilaktyki Onkologicznej, WUM dr n. med. I n. o zdr. Dominika Mękal

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	III rok, V semestr	Liczba punktów ECTS	7.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		35 – w formie e-learningu	
seminarium (S)		10 – w formie e-learningu (MS Teams)	
ćwiczenia (C)			
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)		40	
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		10	

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Zdobycie wiedzy pozwalającej na zrozumienie podstawowych celów oraz zasad organizacji
----	---

	i funkcjonowania opieki paliatywno – hospicyjnej w Polsce.
C2	Zdobycie wiedzy i umiejętności pozwalających na realizowanie opieki optymalnej jakości nad osobami będącymi u kresu życia oraz ich najbliższymi.
C3	Zdobycie wiedzy dającej możliwość udzielania wsparcia psychospołecznego i duchowego osobie chorej w hospicjum i jej rodzinie.
C4	Opanowanie terminologii z zakresu onkologii, zdobycie wiedzy z zakresu epidemiologii w onkologii oraz zachorowalności i umieralności na nowotwory w Polsce.
C5	Opanowanie wiedzy w zakresie podstaw powstawania nowotworu oraz dziedzicznych i środowiskowych uwarunkowań zachorowania na nowotwór, analizy narażenia na dany czynnik kancerogeny oraz związku z zachorowaniem na określony nowotwór złośliwy.
C6	Wykreowanie właściwej postawy etycznej wobec podopiecznych wymagających opieki paliatywnej i hospicyjnej.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (dotyczy kierunków regulowanych ujętych w Rozporządzeniu Ministra NiSW z 26 lipca 2019; pozostałych kierunków nie dotyczy)

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
D.W1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku
D.W2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach;
D.W3	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w opiece paliatywnej
D.W4	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania
D.W5	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach
D.W6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
D.W7	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;
D.W8	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;
D.W10	zasady organizacji opieki specjalistycznej (paliatywnej);
D.W32	metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia;
D.W33	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	

D.U1	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;
D.U3	przewodzą profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;
D.U4	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;
D.U6	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;
D.U7	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;
D.U9	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;
D.U15	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;
D.U16	uczyć pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;
D.U17	przewodzą u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;
D.U18	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;
D.U19	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną;
D.U20	przewodzą rozmowę terapeutyczną;
D.U22	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;
D.U24	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;
D.U25	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;
D.U26	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studentie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ <i>(nieobowiązkowe)</i>	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	D.W20. zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	D.U12. przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	

K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
K2	przestrzegania praw pacjenta;
K3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
K4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
K5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
K6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
K7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Symbol
Wykłady (e-learning) Zakład Pielęgniarstwa Klinicznego (W1-W12)	W1–Wprowadzenie do opieki paliatywnej i hospicyjnej T1 - Cele opieki paliatywnej, T2 – Definicja opieki paliatywnej i podstawowych pojęć z nią związanych, T3- Idee opieki paliatywnej: społeczne zjawisko przeżywania śmierci i procesu umierania.	D.W10
	W2–Wprowadzenie do opieki paliatywnej i hospicyjnej T4 - Miejsca świadczenia opieki paliatywnej – organizacja opieki stacjonarnej i niestacjonarnej. T5 – Regulacje prawne świadczenia opieki paliatywnej w Polsce, T6 – Rozwój opieki paliatywnej w Polsce i świecie, T7 – Prekursorzy opieki paliatywnej w Polsce i na świecie.	D.W3, D.W10
	W3 – Leczenie bólu w opiece paliatywnej, T8 – Definicja bólu, T9 – Etiopatogeneza bólu, T10 – Różnicowanie bólu ze względu na miejsce powstania i czas trwania, T11 – Subiektywne i obiektywne objawy bólu, T12 – Narzędzia do oceny bólu, T13 – Farmakologiczne i nefarmakologiczne metody leczenia bólu, T14 – Trójstopniowa drabina analgetyczna, T15 - Podawanie leków przeciwbólowych różnymi drogami, obserwacja objawów ubocznych farmakoterapii, T16– Pielęgnacja portów donaczyniowych.	D.W1, D.W2, D.W6, D.W32
	W4 – Objawy występujące u nieuleczalnie chorych i rola pielęgniarki w zwalczaniu objawów towarzyszących chorobie T17 – Objawy ze strony układu pokarmowego, T18 – Rola pielęgniarki w zwalczaniu objawów ze strony układu pokarmowego u chorych w opiece paliatywnej, T19 – Pielęgnacja przetok odżywczych i odprowadzających, T20 – Rola pielęgniarki w żywieniu enteralnym i paraenteralnym, T21 - Problemy pielęgnacyjne i postępowanie pielęgniarki w opiece paliatywnej nad pacjentami z objawami ze strony układu pokarmowego.	D.W1, D.W2, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7
	W5 – Objawy występujące u nieuleczalnie chorych i rola pielęgniarki w zwalczaniu objawów towarzyszących chorobie T22 – Objawy ze strony układu oddechowego, T23 - Farmakologiczne i nefarmakologiczne metody zwalczania objawów ze strony układu oddechowego, T24 – Pielęgnacja chorego z tracheostomią, T25 –	D.W1, D.W2, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7

	Udział pielęgniarki w tlenoterapii, T26 – Problemy pielęgnacyjne i postępowanie pielęgniarki w opiece paliatywnej nad pacjentami z objawami ze strony układu oddechowego.	
	W6 - Objawy występujące u nieuleczalnie chorych i rola pielęgniarki w zwalczaniu objawów towarzyszących chorobie T27 – Objawy ze strony układu moczowego, T28 – Pielęgnacja pacjenta z urostomią, nefrostomią i cystostomią, T29 – Farmakologiczne i nefarmakologiczne metody zwalczania objawów ze strony układu moczowego, T30 – Problemy pielęgnacyjne i postępowanie pielęgniarki w opiece paliatywnej nad pacjentami z objawami ze strony układu moczowego.	D.W1, D.W2, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7
	W7- Objawy występujące u nieuleczalnie chorych i rola pielęgniarki w zwalczaniu objawów towarzyszących chorobie T31 – Objawy ze strony układu nerwowego, T32 – Farmakologiczne i nefarmakologiczne metody zwalczania objawów ze strony układu nerwowego, T33 – problemy pielęgnacyjne i postępowanie pielęgniarki w opiece paliatywnej nad pacjentami z objawami ze strony układu nerwowego.	D.W1, D.W2, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7
	W8 – Objawy występujące u nieuleczalnie chorych i rola pielęgniarki w zwalczaniu objawów towarzyszących chorobie T34 – Problemy skórne pacjentów w opiece paliatywnej; nowoczesne opatrunki specjalistyczne, T35 – Owrzodzenie nowotworowe i pielęgnacja pacjenta z owrzodzeniem nowotworowym, T36 – Odleżyny i pielęgnacja pacjenta z odleżynami.	D.W1, D.W2, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7
	W9 – Rehabilitacja chorych w opiece paliatywnej; stany nagłe w opiece paliatywnej, T37 - Stany nagłe w opiece paliatywnej, T38 – problemy pielęgnacyjne i postępowanie pielęgniarki w opiece paliatywnej nad pacjentami z objawami ze strony układu nerwowego, T39 – Rehabilitacja chorego w poszczególnych okresach nieuleczalnej choroby, T40 – Prawidłowa organizacja otoczenia chorego, T41 – Powikłania długotrwałego unieruchomienia.	D.W1, D.W2, D.W4, D.W5, D.W6, D.W7
	W10 – Opieka psychologiczna nad chorym i jego rodziną. Komunikowanie się z chorym i jego rodziną, T42 – Problemy psychiczne, duchowe, chorych w opiece paliatywnej, T43 – Reakcje emocjonalne na sytuację nieuleczalnej choroby, T44 – Problemy rodziny chorego, T45 - Wsparcie rodziny w opiece nad chorym w stanie terminalnym, w okresie umierania i żałoby, T46 - Reakcja chorego i opiekunów na chorobę i pobyt w hospicjum, T47 – Podstawowe zasady komunikowania się z chorym i jego rodzina w opiece paliatywnej, T48 – Komunikacja werbalna i niewerbalna.	D.W33
	W11 – Problemy pielęgnacyjne chorych w opiece paliatywnej – planowanie opieki, T49 – Przyjęcie chorego do hospicjum, T50 – Ocena stanu chorego, T51 - Reakcja chorego i opiekunów na chorobę i pobyt w hospicjum, T52 – Diagnozowanie problemów pacjentów w opiece paliatywnej, T53 – Planowanie opieki pielęgniarskiej i priorytetyzacja zadań, T54 – Współpraca w zespole interdyscyplinarnym opieki paliatywnej.	D.W3, D.W7, D.W8
	W12 – Etyka w paliatywnej; opieka nad chorym umierającym; ocena i analiza jakości życia osób w terminalnej fazie choroby nieuleczalnej T55 – Etyka w opiece paliatywnej, T56 – Rola i zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem umierającym i jego rodziną, T57 - Jakość opieki paliatywno-hospicyjnej, T58 – Narzędzia do oceny jakości opieki.	D.W3
Wykład (e-learning) Zakład Profilaktyki	W13 – Objawy występujące u nieuleczalnie chorych. Zaburzenia odżywiania i ich leczenie w opiece paliatywnej T59 – Objawy ze	

<p>Onkologicznej (W13, W14, W15)</p>	<p>strony układu pokarmowego, T60 – Jadłowstręt, zmęczenie nowotworowe, zespół kacheksja – anoreksja, T61 – Farmakologiczne i nefarmakologiczne metody zwalczania objawów ze strony układu pokarmowego, T62 - Wyniszczenie w chorobie nowotworowej (patogeneza, przyczyny i następstwa niedożywienia),stadia kacheksji nowotworowej w paliatywnej fazie choroby</p> <p>W14-Ocena stanu odżywienia i leczenie zaburzeń odżywiania w opiece paliatywnej. T63 - Ocena stanu odżywienia chorego w paliatywnej fazie choroby nowotworowej (badania antropometryczne, badania laboratoryjne), badania przesiewowe, pogłębiona ocena stanu odżywienia T64 - Leczenie zaburzeń odżywiania w opiece paliatywnej. Oszacowanie zapotrzebowania na składniki pokarmowe u chorego w opiece paliatywnej.</p> <p>W15- T65 - Objawy występujące w schyłkowej fazie procesu nowotworowego (ból przewlekły, duszność, kaszel, czkawka, męczliwość, itp.) u chorego poddanego opiece paliatywnej i sposoby ich kontroli (metody farmakologiczne i nefarmakologiczne),</p> <p>W 16 – Żywnie w opiece paliatywnej, wspomaganie i leczenie żywieniowe osób w terminalnej fazie choroby nieuleczalnej, T66 Cele leczenia żywieniowego, wskazania do leczenia żywieniowego, przeciwwskazania do leczenia. T67 - Zalecenia żywieniowe w przypadku braku łaknienia, w przypadku szybkiego nasycenia się i uczucia pełności po posiłku, w przypadku nudności, wymiotów, odczuwania suchości w jamie ustnej, występowania biegunek i zaparć.</p> <p>W17- Metody leczenia żywieniowego w opiece paliatywnej, T68 - Metody leczenia żywieniowego (dieta doustna, doustne suplementy pokarmowe, żywienie dojelitowe, żywienie pozajelitowe), T69- Monitorowanie leczenia żywieniowego u chorych objętych opieką paliatywną. T-70 Przygotowanie do leczenia żywieniowego; warunki rozpoczęcia leczenia żywieniowego, ryzyko metaboliczne T-71 Preagonia i agonia a leczenie żywieniowe, przerwanie leczenia żywieniowego.T-72 Dylematy etyczne</p>	
<p>Samokształcenie</p>	<p>T72 – Identyfikacja problemów pielęgnacyjnych chorych objętych opieką paliatywną i planowanie opieki pielęgniarzkiej.</p>	<p>D.W3, D.U1, D.U15</p>
<p>Seminaria Zakład Profilaktyki Onkologicznej – MS Teams+Platforma e-WUM</p>	<p>Celem seminarium jest zdobycie wiedzy przez studenta niezbędnej do opieki nad pacjentami z rozpoznaniem choroby nowotworowej.</p> <p>T73 - Powstawanie nowotworu złośliwego. Podstawowe terminy epidemiologiczne. Epidemiologia nowotworów w Polsce. Polskie źródła danych epidemiologicznych w onkologii. T74- Struktura zachorowań i zgonów w Polsce. T75- Genetyczne uwarunkowania rozwoju nowotworu złośliwego. Środowiskowe uwarunkowania rozwoju nowotworu złośliwego, T76 - Objawy kliniczne najczęściej występujących nowotworów (rak płuca, rak piersi, rak prostaty, rak jelita grubego, rak żołądka, rak szyjki macicy, rak jajnika, rak endometrium, rak nerki, nowotwory skóry)T77 – Nauka samobadania piersi, T78 – Podaje przykłady i potrafi w różnej formie zaprezentować przykłady prewencji chorób nowotworowych.T-89 Ocenia stan odżywienia i stan kliniczny u</p>	

	chorego w paliatywnej fazie choroby nowotworowej i ustala prawidłową metodę wsparcia, leczenia żywieniowego (opis przypadku). T80 Oszacowuję zapotrzebowanie chorego na składniki odżywcze.	
Zajęcia praktyczne Zakład Pielęgniarstwa Klinicznego	T81 - Monitoruje stan zdrowia pacjenta przez ocenę podstawowych parametrów życiowych , T82- Oblicza dawki leków, przygotowuje i podaje choremu leki różnymi drogami zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza, T83 - Pomaga choremu w: jedzeniu, w wydalaniu, podaje basen / kaczkę, zakłada i zdejmuje osobie dorosłej pampersa, wykonuje toaletę krocza, pomaga choremu w poruszaniu się, pomaga choremu w przemieszczaniu się transportuje chorego; Pomaga choremu w zapewnianiu czystości: wykonuje kąpiel chorego w wannie/ pod prysznicem, wykonuje golenie chorego, T84 - Pielęgnuje skórę i jej wytwory, T85 - Dobiera technikę i sposoby zakładania opatrunków na rany, T86 - Wykonuje zabiegi doodbytnicze – lewatywę, wlewkę, kroplówkę, suchą rurkę do odbytu, T87 - Zakłada cewnik do pęcherza moczowego, wykonuje płukanie pęcherza moczowego, usuwa cewnik z pęcherza moczowego, T88 - Układa chorego w łóżku w pozycjach terapeutycznych: wysokiej, półwysokiej, Trendelenburga, zmienia pozycje, układa pacjenta z zastosowaniem udogodnień, T89 - Wykonuje: gimnastykę oddechową, drenaż ułożeniowy, inhalacje, T90 - Prowadzi obserwację chorego w kierunku zapobiegania wystąpienia niepożądanych objawów w związku z zaawansowanym procesem choroby nowotworowej lub nieuleczalnej o innej etiologii, T91 - Prowadzi rehabilitację przyłóżkową i usprawnianie ruchowe pacjenta oraz aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej, T92 - Dokonuje wyboru stylu komunikowania się z pacjentem i w zespole terapeutycznym, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji stresu, choroby nowotworowej i metody leczenia, T93 - Prowadzi dokumentację opieki nad chorym (kartę obserwacji, kartę zabiegów pielęgniarstwa, książkę raportów pielęgniarstwa, kartę profilaktyki i leczenia odleżyn, kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samo opieki), Ocenia poziom bólu, reakcję chorego na ból i nasilenie bólu, stosuje leczenie przeciwbólowe, Tworzy warunki do godnego umierania, T94 - Szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, T95 - Systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu, T96 - Przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece, T97 - Wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych, T98 - Przestrzega praw pacjenta, T99 - Rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe, T100 - Przestrzega tajemnicy zawodowej, T101 - Współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej, T102 - Jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej , T103 - Przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami.	D.U1, D.U3, D.U4, D.U6, D.U7, D.U9, D.U15, D.U16, D.U17, D.U18, D.U19, D.U20, D.U21, D.U22, D.U24, D.U25, D.U26
Praktyki zawodowe	T81 - Monitoruje stan zdrowia pacjenta przez ocenę podstawowych parametrów życiowych , T82- Oblicza dawki leków, przygotowuje i podaje choremu leki różnymi drogami zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza, T83 - Pomaga choremu w: jedzeniu, w wydalaniu, podaje basen / kaczkę, zakłada i zdejmuje osobie dorosłej pampersa, wykonuje toaletę krocza, pomaga choremu w poruszaniu się, pomaga choremu w przemieszczaniu się transportuje chorego; Pomaga choremu w zapewnianiu czystości: wykonuje kąpiel chorego w wannie/ pod prysznicem, wykonuje golenie chorego, T84 - Pielęgnuje skórę i jej wytwory, T85 - Dobiera technikę i sposoby zakładania opatrunków na rany, T86 -	D.U1, D.U3, D.U4, D.U6, D.U7, D.U9, D.U15, D.U16, D.U17, D.U18, D.U19, D.U20, D.U21, D.U22, D.U24, D.U25, D.U26

	<p>Wykonuje zabiegi doodbytnicze – lewatywę, wlewkę, kroplówkę, suchą rurkę do odbytu, T87 - Zakłada cewnik do pęcherza moczowego, wykonuje płukanie pęcherza moczowego, usuwa cewnik z pęcherza moczowego, T88 - Układa chorego w łóżku w pozycjach terapeutycznych: wysokiej, półwysokiej, Trendelenburga, zmienia pozycje, układa pacjenta z zastosowaniem udogodnień, T89 - Wykonuje: gimnastykę oddechową, drenaż ułożeniowy, inhalacje, T90 - Prowadzi obserwację chorego w kierunku zapobiegania wystąpienia niepożądanych objawów w związku z zaawansowanym procesem choroby nowotworowej lub nieuleczalnej o innej etiologii, T91 - Prowadzi rehabilitację przyłożkową i usprawnianie ruchowe pacjenta oraz aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej, T92 - Dokonuje wyboru stylu komunikowania się z pacjentem i w zespole terapeutycznym, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji stresu, choroby nowotworowej i metody leczenia, T93 - Prowadzi dokumentację opieki nad chorym (kartę obserwacji, kartę zabiegów pielęgniarstwa, książkę raportów pielęgniarstwa, kartę profilaktyki i leczenia odleżyn, kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samo opieki), Ocenia poziom bólu, reakcję chorego na ból i nasilenie bólu, stosuje leczenie przeciwbólowe, Tworzy warunki do godnego umierania, T94 - Szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece, T95 - Systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu, T96 - Przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece, T97 - Wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych, T98 - Przestrzega praw pacjenta, T99 - Rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe, T100 - Przestrzega tajemnicy zawodowej, T101 - Współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej, T102 - Jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej, T103 - Przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami.</p>	
--	---	--

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. de Walden – Gałuszko K, Kaptacz A (red.): Pielęgniarstwo opieki paliatywnej. PZWL, Warszawa 2016.
2. de Walden – Gałuszko K., Ciałkowska-Rysz A. (red.): Medycyna Paliatywna. PZWL, Warszawa 2016.

Uzupełniająca

1. Watson M. S., Lukas C. F., Hoy A. M., Back. I. N: Opieka Paliatywna. Wydawnictwo Urban & Partner, Wrocław 2007.
2. Dangel T.: Opieka paliatywna nad dziećmi. Fundacja Warszawskie Hospicjum dla Dzieci, Warszawa 2007
3. Krakowiak P.: Zdążyć z prawdą: o sztuce komunikacji w hospicjum. Fundacja Hospicyjna, Gdańsk 2006
4. Kubler – Ross E. Rozmowy o śmierci i umieraniu. Media Rodzina 2006
5. Kinghorn S., Gaines S.: Opieka paliatywna. Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2015

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Wykłady	Zaliczenie pisemne – test wiedzy składający się z 30 pytań jednokrotnego wyboru – TEST ELEKTRONICZNY	56% poprawnych odpowiedzi

Seminaria	Obserwacja, dyskusja, obecność na zajęciach.	100% obecności
Zajęcia praktyczne	Obserwacja, sprawdzian umiejętności praktycznych, obecność na zajęciach	75% poprawności wykonania zadania, 100% obecności
Praktyki zawodowe	Obserwacja, sprawdzian umiejętności praktycznych, obecność na zajęciach	75% poprawności wykonania zadania, 100% obecności
Samokształcenie	Plan opieki pielęgniarstwa nad chorym objętym opieką paliatywną	Plan opieki – 75% prawidłowo napisanego planu opieki pielęgniarstwa

9. INFORMACJE DODATKOWE (informacje istotne z punktu widzenia nauczyciela niezawarte w pozostałej części sylabusu, np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)

Zajęcia praktyczne prowadzone są w 2 placówkach.
Hospicjum Ursynów, ul. Pileckiego 105, Warszawa
Centrum Naukowo- Edukacyjne EWDOMED Konstancin, ul. Piłsudskiego 3A, Konstancin

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”.